

Karadeniz Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
2025-2026 Güz Yarıyılı SBP3023 Planlama Stüdyosu 301

Prof. Dr. Aygün ERDOĞAN

Dr. Öğr. Üyesi Zeynep YILMAZ BAYRAM (Koordinatör)

Dr. Öğr. Üyesi Berna Sezen ÖZEN (Koordinatör)

Öğr. Gör. Dr. Beytullah SULAK

Arş. Gör. Buket KÖSA

HAFTALIK PROGRAM		
H1	22.09.2025 Pazartesi	<i>Konu anlatımı: Stüdyo çalışmasının yöntemi, işleyişi ve hedefine ilişkin açıklamalar</i> <i>Bölge Planı çalışmalarında bilimsel araştırma ve rapor yazım teknikleri (Prof. Dr. Aygün ERDOĞAN)</i> - Bölge Planlama Gruplarının (BPG) oluşturulması - Analitik Etüt rapor sunumu, içeriklerinin incelenmesi ve gerekli revizyonların önerilmesi
	25.09.2025 Perşembe	Analitik Etüt rapor sunumu, içeriklerinin incelenmesi ve gerekli revizyonların önerilmesi devam
H2	29.09.2025 Pazartesi	Of, Hayrat, Çaykara, Dernekpazarı ve Rize İyidere İlçelerine Teknik Gezi ve İlçe Merkezleri ve Kırsal Yerleşimlerin gözlem formlarının doldurulması <i>Konu anlatımı: Excel ve SPSS'e veri girişinin anlatılması (Dr. Öğr. Üyesi Berna Sezen ÖZEN)</i>
	02.10.2025 Perşembe	Analitik Etüt rapor sunumu, içeriklerinin incelenmesi ve gerekli revizyonların önerilmesi devam
H3	06.10.2025 Pazartesi	ANALİTİK ETÜT STAJI KONU BAŞLIĞI ÖZELİNDEKİ GRUP RAPORLARININ DEĞERLENDİRMESİ
	09.10.2025 Perşembe	Jüri sonrası Analitik Etüt raporu revizyon/soruların tartışılması
H4	13.10.2025 Pazartesi	<i>Konu anlatımı: Bölge tanımı ve bölge planlamaya yönelik temel kavram, kuram ve modeller (Prof. Dr. Aygün ERDOĞAN)</i> - Bölge Planlama Gruplarının (BPG) Bölgesel Gelişme Senaryosu/Şeması (şematik kavramsal plan) (Bölge sınırları Trabzon ile ilişkili olan yakın çevreyi kapsayacak biçimde BPG'ler tarafından oluşturulacaktır) ile ilgili çalışmalara başlama (grup çalışması) - Bölgesel Gelişme Stratejileri/Senaryosu için bilgi altyapısı - Bölge düzeyinde mevcut durum tespiti - Bölge düzeyinde arazi kullanım haritası
	16.10.2025 Perşembe	<i>Konu anlatımı: Bölge Planı için veri tabanı oluşturma ve görselleştirme teknikleri (Öğr. Gör. Dr. Beytullah SULAK)</i> - Bölge Planlama Gruplarının (BPG) Bölgesel Gelişme Şeması - Bölgesel Gelişme Şeması için bilgi altyapısı - Sorunlar ve potansiyeller, Sentez oluşturma
H5	20.10.2025 Pazartesi	<i>Konu anlatımı: Demografik kavramlar, nüfus piramitleri ve projeksiyonlar (Dr. Öğr. Üyesi Berna Sezen ÖZEN)</i> Bölgesel Gelişme Şeması (BGŞ) - Gelişme senaryosu ve mekânsal kararları - Yerleşimlerin rollerine yönelik ayrıntılı kararlar - BGŞ kavramsal ve mekânsal anlatımını yapma, plan, rapor ve notlarıyla bütüncül olarak tamamlanması.
	23.10.2025 Perşembe	Bölgesel Gelişme Şeması (BGŞ) (Toplu Görüşmeler) Ödevin verilmesi
H6	27.10.2025 Pazartesi	<i>Konu anlatımı: Uygunluk/yer seçim, eşik, potansiyel, risk=tehlike x zarar görülebilirlik, duyarlılık haritalamaları (Prof. Dr. Aygün ERDOĞAN)</i> 1/100.000 ölçekli Alt Bölge Planı (ABP) çalışmaları (Veri derleme, analiz ve mevcut durum tespiti çalışması) - Trabzon il düzeyinde mevcut arazi kullanım haritası, değişim ve gelişim eğilimleri ve diğer verilerin analizi - Eşik/Yerleşilebilirlik sentezi (1/25000 ölçek detayında farklı analizler uygulanarak)
	30.10.2025 Perşembe	<i>Konu Anlatımı: Bölge Planlamada Amaç (Vizyon), Stratejiler/Politikalar, Hedeflerin oluşturulması, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ve plan kararlarıyla ilişkilendirilmesi (Dr. Öğr. Üyesi Berna Sezen ÖZEN)</i> 1/100.000 ölçekli ABP çalışmaları (Veri derleme, analiz ve mevcut durum tespiti çalışması) - Amaç (vizyon), strateji ve hedeflerin belirlenmesi <i>BGŞ'de Alt Bölgeye atanan rollerin ve kararların ABP ölçeğine aktarımı, veri derleme, analiz ve mevcut durum tespiti çalışması</i>

	03.11.2025 Pazartesi	1. ARA JÜRİ BÖLGE PLANLAMA SENARYOSU/ŞEMASININ (KAVRAMSAL PLAN) VE ALT BÖLGE PLANI (ABP) TASLAĞININ DEĞERLENDİRİLMESİ
H7	06.11.2025 Perşembe	1/100.000 ölçekli ABP çalışmaları (<i>Sentez aşaması</i>) - Plan altlığı olan bilgilerin derlenmesi/tamamlanması Aktör ağları analizi, paydaş analizi, mekânsal GZFT analizi, vb. - Sorunlar ve potansiyellerin mekânsallaştırılması - Nüfus öngörülerini, mekânsal büyüme stratejileri, makroform tanımları, sektörel dağılım, kademelenme vd.) - Sektörel kararlar doğrultusunda gerekli yer seçim/uygunluk sentezi - Bölgesel Gelişme Şemasına uygun olarak (vizyon) amaç, strateji ve stratejik hedeflerin belirlenmesi
H8	10.11.2025 Pazartesi	<i>Konu anlatımı: Üst Ölçekli Planlamada Ulaşım ve Arazi Kullanım İlişkisi (Öğr. Gör. Dr. Beytullah SULAK)</i> 1/100.000 ölçekli ABP çalışmaları (<i>Taslak plan çalışması</i>) - Taslak ilke, amaç ve hedefler - Sektörel dağılım öngörülerini - Taslak plan kararları
	13.11.2025 Perşembe	1/100.000 ölçekli ABP çalışmaları (<i>Taslak plan çalışması</i>) (<u>Toplu görüşmeler</u>)
H9	17.11.2025 Pazartesi 20.11.2025 Perşembe	ARA SINAV HAFTASI Stüdyo ara sınavı
H10	24.11.2025 Pazartesi	<i>Konu Anlatımı: Plan öğelerinin (plan kararı, plan notu vb.) farklı ölçekler bağlamında irdelenmesi (Dr. Öğr. Üyesi Zeynep YILMAZ BAYRAM)</i> 1/100.000 ölçekli ABP çalışmaları Plan kararlarının, notlarının, raporunun geliştirilmesi (<i>Taslak plan çalışması</i>) (<i>devam</i>)
	27.11.2025 Perşembe	1/100.000 ölçekli ABP çalışmaları Plan kararlarının, notlarının, raporunun geliştirilmesi (<i>Taslak plan çalışması</i>) (<i>devam</i>)
H11	01.12.2025 Pazartesi	<i>Konu Anlatımı: Alt Bölge Planı Ölçeğinde gösterim teknikleri (Dr. Öğr. Üyesi Berna Sezen ÖZEN)</i> 1/100.000 ölçekli Alt Bölge Planı (<u>Toplu görüşmeler</u>)
	04.12.2025 Perşembe	1/100.000 ölçekli Alt Bölge Planı (<u>Toplu görüşmeler</u>)
H12	08.12.2025 Pazartesi 11.12.2025 Perşembe	2. ARA JÜRİ BÖLGESEL GELİŞME ŞEMASI VE 1/100.000 ÖLÇEKLİ ALT BÖLGE PLANI
H13	15.12.2025 Pazartesi	BGŞ ve 1/100.000 ölçekli ABP çalışmaları
	18.12.2025 Perşembe	BGŞ ve 1/100.000 ölçekli ABP çalışmaları
H14	22.12.2025 Pazartesi	BGŞ ve 1/100.000 ölçekli ABP çalışmaları (<u>Toplu görüşmeler</u>)
	25.12.2025 Perşembe	BGŞ ve 1/100.000 ölçekli ABP çalışmaları (<u>Toplu görüşmeler</u>)
H15	29.12.2025 Pazartesi 01.01.2025 Perşembe	TESLİM HAFTASI
FİNAL TESLİMİ: 02.01.2025 Cuma saat 17:00 veya Mimarlık Fakültesi Dekanlığı tarafından belirlenecek olan tarih ve saatte gerçekleştirilecektir.		
FİNAL JÜRİSİ: Sınav Programında Belirlenen Tarihte Gerçekleştirilecektir.		
* Ölçek, planlama sınırına göre değişkenlik gösterebilir.		

ÖNERİLEN BAZI KAYNAKLAR:

Önerilen kaynaklar haricinde her öğrenci bölge planlama ile ilgili ayrıntılı araştırma yaparak kendi kaynakçasını oluşturacak ve bu kaynakçayı plan araştırma ve açıklama raporlarında liste olarak verecektir.

On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028), Bölgesel Gelişme Ulusal (2024-2028) gibi ulusal ve yerel ölçekli (T.C. Bakanlıkları ve Taşra Teşkilatları, Valilik, Kaymakamlık vd., TÜİK, Kalkınma Ajansı) kurumların web sitelerinden de yararlanılabilir.

Bölge Planı Çalışmalarında Bilimsel Araştırma ve Rapor Yazım Teknikleri dersinde sizlere "taramalar" isimli dosya ile iletilen ilave kaynaklardan, web sitelerinden, dergi listesinde yer alan planlama/mezan araştırma dergilerinden yararlanmanız ve ilgili mevzuata listesini de kaynak olarak kullanmanız beklenmektedir.

Şehircilik okulu derslerinden konularınız ilgili olanların tümü

- **1. Ders:** "Planlama ve Meslek Etiği-1" Prof. Dr. Ruşen Keleş
- **5. Ders:** "Planlama Kuramları-1" Prof. Dr. Melih Ersoy
- **6. Ders:** "Bölge Planlama-1 Bölgesel Gelişim Kuramları", Prof. Dr. Ayda Eraydın
- **7. Ders:** "Bölge Planlama-2 Bölgesel Politikalar", Prof. Dr. Ayda Eraydın
- **8. Ders:** "Bölge Planlama-3" Prof. Dr. Ayda Eraydın
- **9. Ders:** "Yerel Yönetimlerin Tarihçesi-1" Prof. Dr. Can Hamamcı
- **10. Ders:** "Şehir Planlama ve Meslek İlkeleri-2" Prof. Dr. Necibe Aydan Sat
- **11. Ders:** "Kırsal Alan Planlaması-1" Prof. Dr. Hürriyet Öğdül
- **13. Ders:** "Şehir Planlama ve Meslek İlkeleri-3" Prof. Dr. Zekai Görgülü
- **14. Ders:** "Kent Ekonomisi-1" Prof. Dr. Sezai Göksu
- **16. Ders:** "Planlama ve Kapsamı" Prof. Dr. Çağatay Keskinok
- **20. Ders:** "Kentsel Yönetişim" Prof. Dr. Tuna Taşan-Kok
- **21. Ders:** "Kentsel Politikalar ve Yerel Siyaset" Dr. Ali Ekber Doğan
- **22. Ders:** "Kentsel Toplumsal Mücadele Bağlamında Kent Hakkı ve Mesleki Konumlanma" Doç. Dr. Gül Köksal
- **23. Ders:** "Kentsel-Sosyal Hareketler" Doç. Dr. Tuba İnal Çekiç

Planlamada Sayısal Teknikler

Aydemir, Ş. 2022. *Kent ve Bölge Planlama Teknikleri. Sayısal ve Sayısal Olmayan Teknikler*. Beykoz Üniversitesi Yayınları.

Alkay, E. (2014) *"Şehir Planlamada Analiz ve Değerlendirme Teknikleri"*, 1. Baskı, Literatür Yayıncılık.

Atalık, G. (1995) *Kent Planlaması Teknikleri*, İstanbul: İTÜ Mimarlık Fakültesi Yayınları.

Aydemir Ş., Aydemir S., Beyazlı D., Ökten N., Öksüz A. M., Sancar C., Özyaba M., Aydın Türk Y., (2004) *"Kentsel Alanların Planlanması ve Tasarımı"*, Akademi Kitabevi, Trabzon.

Çubukçu, K.M. (2019) *"Planlamada Klasik Sayısal Yöntemler"*, 3. Baskı. Nobel Yayıncılık, Ankara.

Çubukçu, K.M. (2019) *"Planlamada ve Coğrafyada Temel İstatistik ve Mekânsal İstatistik"*, 2. Baskı. Nobel Yayıncılık, Ankara.

Dökmeci, V. (2005) *Planlamada Sayısal Yöntemler*, (Başvuru Kaynakları Dizisi No:2), İstanbul: İTÜ Yayınevi.

Türk, Ş.Ş. ve Dökmeci V. (2017) *"Yer Seçimi Kuramı ve Uygulamaları"*, Seba İnşaat.

Bölge ve Bölge Planlama

Atalık, G. (1989) *Bölge Planlamasına Giriş*, İstanbul: İTÜ Matbaası.

Atalık, G. (2007) "Bölge Bilimi'nin Gelişimi ve Bölge Bilimi Türk Milli Komitesi," İTÜ, Mimarlık Fakültesi, 12. *Ulusal Bölge Bilimi/Bölge Planlama Kongresi, Bölge Biliminde Yeni Yaklaşımlar Bildiriler Kitabı* içinde, 1-6.

Aydemir, S. ve Aydemir Ş. (2002) "Avrupa Birliğinde Mekânsal Planlama ve Türkiye," İTÜ, Mimarlık Fakültesi, 10. *Ulusal Bölge Bilimi/ Bölge Planlama Kongresi, Şehircil ve Bölgesel Dönüşüm Bildiriler Kitabı* içinde, 11-24.

Taneri, E. (1986) *Bölge Planlama*, Yıldız Üniversitesi Yayınları Sayı: 186, İstanbul.

İldırar, M. (2004) *Bölgesel Kalkınma ve Gelişme Stratejileri*, 1. Baskı, Nobel Yayın No: 714, Ankara.

Ergen, Y.B., Dede, O.M., Ayten, A.M., Yazar, K.H. ve Ergen, M. (2007) "İstatistiki Bölge Birimi Kavramına Eleştirel Bir Yaklaşım: 'Kayseri-Sivas-Yozgat' Örneği Üzerinde Bir Değerlendirme," İTÜ, Mimarlık Fakültesi, 12. *Ulusal Bölge Bilimi/Bölge Planlama Kongresi, Bölge Biliminde Yenilikçi Yaklaşımlar Bildiriler Kitabı* içinde, 33-38.

Ecemiş Kılıç, S. ve Mutluer, M. (2004), Coğrafyada ve Bölge Planlamada Bölge Kavramının Karşılaştırmalı Olarak İrdelenmesi, *Ege Coğrafya Dergisi*, 13 (2004), 17-28, İzmir

Ersoy (2012) "Kentsel Planlama Kuramları", İmge Yayınları, Ankara, *Kent Planlama* kitabı içinde, 127-164.

DPT, Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı Bölgesel Gelişme Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Üçüncü Bölüm: Plan Bölge ve Alt Bölgelerin Tespiti Alt Komisyon Raporu, 60-83, <http://ekutup.dpt.gov.tr/bolgesel/oik523.pdf>

Özel, M. (2003) "Avrupa Birliğinde Bölge, Bölgeselleşme, Bölge Yönetimleri Kavramları Üzerine," *AÜ SBF Dergisi*, 58 (1):97-117.

- Özgür, E. M. (2010) Ankara Üniversitesi-Coğrafya Bölümü-Bölgesel Coğrafya Anabilim Dalı (COG 113) Yerleşmeler Coğrafyasına Giriş Dersi Notları, Ankara. http://geography.humanity.ankara.edu.tr/ders_notu/COG113_ders_notu_1011.pdf (Erişim tarihi: 03.11.2010)
- Yakar, H.B. ve Yenen, Z. (2007) “Yerleşmeler Kademelenmesi Ölçütlerini Yeniden Belirlemek,” İTÜ, Mimarlık Fakültesi, 12. Ulusal Bölge Bilimi/Bölge Planlama Kongresi, Bölge Biliminde Yeni Yaklaşımlar Bildiriler Kitabı içinde, 141-148.
- Yiğit, A. (2000) “Türkiye’de Daha Kullanışlı Coğrafi Bölgeler Oluşturma Gerekçeleri ve Öneriler,” KTÜ, Mimarlık Bölümü, Şehircilik Anabilim Dalı, 9. Ulusal Bölge Bilimi/Bölge Planlama Kongresi Bildiriler Kitabı içinde, 514-528.
- Yörür, N. Ve Çırak, A. A. (2007) “Türkiye’de 1970’li Yıllardaki Nazım Plan Bürosu Dönemi İle Günümüzdeki Bölge Planlama Çalışmalarının Yasal ve Kurumsal Düzenlemeler Açısından Değerlendirilmesi,” İTÜ, Mimarlık Fakültesi, 12. Ulusal Bölge Bilimi/Bölge Planlama Kongresi, Bölge Biliminde Yeni Yaklaşımlar Bildiriler Kitabı içinde, 39-48.
- Dedeoğlu Özkan, S. Ve Beyazlı, D. (2018) “Bölgesel Gelişmişlik Düzeyinin Belirlenmesine İlişkin Veri Seti Sorunsalı: Eleştiri ve Öneriler”, *Planlama*, 28(1): 22-39
- KBAM (2020) *Türkiye Kentleri ve Bölgeleri 2020 Kavram, Kuram, Planlama Yaklaşımları, Mevcut Politikalar Ve Kurumsal Yapıyı Gözden Geçirme Zamanı, 10-12 Eylül 7. Kentsel ve Bölgesel Araştırmalar Ağı Sempozyumu* (Online) Bildiriler kitabı: <https://app.box.com/s/cbatwivcyg8gg8hdinf1irziwdt5rn2y> (Erişim tarihi: 27.09.2021)

Kırsal Alan ve Kırsal Planlama

- Akder, H. (2004) “Tarım Politikalarının Geleceği ve Kırsal Alan,” 6. *Kırsal Alan Planlaması Semineri*, Mimar Sinan Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- Akyürek, E., Kılıçaslan, Ç., Özkan, B. (1988) “Turizm ve Rekreasyon Amaçlı Yapılaşmaların Tarım Alanlarına Baskıları,” *Ege Bölgesi I. Tarım Kongresi*, Aydın, 526-531.
- BİB-TAU (2008) *Kırsal Alan Planlaması*, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü, Ankara
- Geray, C. (1975) “Türkiye’de Kırsal Yerleşme Düzeni ve Köy-kent Yaklaşımı,” *SBF Dergisi*, 30/1-4, s. 45-66. www.dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/42/412/4529.pdf (Erişim tarihi: 25.05.2008)
- Öğdül, H., Uluçay, H., Öngel, S. (2007) Kent Çevresindeki Kırsal Alanlarda Değişim Biçimleri, TÜBİTAK Araştırma Projesi, PROJE NO: SOBAG – 105K076
- Koroğlu, N. T. (2003) “Kent Kır Ayrımında Kırın Planlanması Sorunları,” *Planlama*, 4: 29-35
- Tarım ve Köyişleri Bakanlığı (2004) “Kırsal Kalkınma Politikaları,” 2. Tarım Şurası, 8. Komisyon Raporu, Ankara.
- Yücel, G. (2005) “Milli Parkların ABD’deki ve Türkiye’deki Örneklerinin Karşılaştırılması ve Temel Planlama İlkelerinin Belirlenmesi,” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi FBE, Peyzaj Mimarlığı ABD, Ankara.
- KAMAG-KOKAP (2015) Koruma Odaklı Kırsal Alan Planlaması: Bir Model Önerisi (www.ktu.edu.tr/kokap).
- KBAM (2020) *Türkiye Kentleri ve Bölgeleri 2020 Kavram, Kuram, Planlama Yaklaşımları, Mevcut Politikalar Ve Kurumsal Yapıyı Gözden Geçirme Zamanı, 10-12 Eylül 7. Kentsel ve Bölgesel Araştırmalar Ağı Sempozyumu* (Online) Bildiriler kitabı: <https://kbam.metu.edu.tr/kbam-yayinlari/> (Erişim tarihi: 27.09.2021)

Plan Alternatifleri Kaynakları

- Ankara Metropolitan alan Nazım Plan Bürosu 1990 Plan Raporları
- City of Pasadena General Plan Update Alternatives (internet kaynağı)
- İller Bankası’nca hazırlanan İmar Planlarının Düzenlenmesi ile İlgili Teknik Şartlaşma (eski)
- İller Bankası, İmar Planlarının Düzenlenmesi ile İlgili Teknik Şartlaşma (2010 civarı güncellenmiş).